

HISTORIJSKI MITOVI NA BALKANU

ZBORNIK RADOVA

POŠEBNA IZDANJA

Knjiga 1

Izdavač:

Institut za istoriju, Sarajevo

Za izdavača:

Dr. Husnija Kamberović

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. Husnija Kamberović

CIP -Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

316.64 (497.1) (082)

HISTORIJSKI mitovi na Balkanu : zbornik radova.

- Sarajevo : Institut za istoriju, 2003. - 330 str.
: ilustr. ; 24 cm. - (Posebna izdanja ; knj. 1)

“Zbornik radova ... rezultat je trodnevne međunarodne konferencije pod nazivom Balkanska društva u promjenama - Upotreba historijskih mitova, održane od 7. do 9. novembra 2002. godine u Sarajevu ...” → prelim. str. - Bibliografija uz tekst

ISBN 9958-9642-1-X

1. međunarodna konferencija Balkanska društva u promjenama - Upotreba historijskih mitova (2002 ; Sarajevo)

COBISS.BH-ID 12434182

HISTORIJSKI MITOVI NA BALKANU

ZBORNIK RADOVA

INSTITUT ZA ISTORIJU U SARAJEVU
Sarajevo, 2003.

Zbornik radova *Historijski mitovi na Balkanu* štampan je uz finansijsku podršku
Ministarstava vanjskih poslova Norveške i Fondacije za izdavaštvo -Fondacije za
nakladništvo, Sarajevo

SADRŽAJ

• PREDGOVOR /Husnija Kamberović/	<u>7</u>
• Pål Kolstø: PROCJENA ULOGE HISTORIJSKIH MITOVA U MODERNIM DRUŠTVIMA	<u>11</u>
• Srećko M. Džaja: BOSANSKA POVIJESNA STVARNOST I NJEZINI MITOLOŠKI ODRAZI.....	<u>39</u>
• Husnija Kamberović: "TURCI" I "KMETOVI" – MIT O VLASNICIMA BOSANSKE ZEMLJE	<u>67</u>
• Jon Kværne: DA LI JE BOSNI I HERCEGOVINI POTREBNO STVARANJE NOVIH POVIJESNIH MITOVA?	<u>85</u>
• Ivo Goldstein: GRANICA NA DRINI - ZNAČENJE I RAZVOJ MITOLOGEMA	<u>109</u>
• Damir Agićić: BOSNA JE... NAŠA! MITOVI I STEREOTIPI O DRŽAVNOSTI, NACIONALNOM I VJERSKOM IDENTITETU TE PRIPADNOSTI BOSNE U NOVIJIM UDŽBENICIMA POVIJESTI	<u>139</u>

- Ivo Žanić: SIMBOLIČNI IDENTITET HRVATSKE U TROKUTU
RASKRIŽJE – PREDZIĐE – MOST 161
- Vjekoslav Perica: ULOGA CRKAVA U KONSTRUKCIJI
DRŽAVOTVORNIH MITOVA HRVATSKE I SRBIJE 203
- Bojan Aleksov: POTURICA GORI OD TURČINA: SRPSKI
ISTORIČARI O VERSKIM PREOBRAĆENJIMA 225
- Ana Antić: EVOLUCIJA I ULOGA TRI KOMPLEKSA
ISTORIJSKIH MITOVA U SRPSKOM
AKADEMSKOM I JAVNOM MNJENJU
U POSLEDNJIH DESET GODINA 259
- Ulf Brunnbauer: DREVNA NACIONALNOST I VJEKOVNA
BORBA ZA DRŽAVNOST: HISTORIOGRAFSKI
MITOVI U REPUBLICI MAKEDONIJI (BJRM) 291
- AUTORI PRILOGA..... 329

PREDGOVOR

Zbornik radova *Historijski mitovi na Balkanu* rezultat je trodnevne međunarodne konferencije pod nazivom *Balkanska društva u promjenama. Upotreba historijskih mitova*, održane od 7. do 9. novembra 2002. godine u Sarajevu, u organizaciji Instituta za istoriju u Sarajevu i Odjeljenja za istočnoevropske i orijentalne studije Univerziteta u Oslu. Konferencija je bila dio šireg zajedničkog projekta suradnje ove dvije znanstvene institucije u okviru programa suradnje Norveške sa zemljama Jugoistočne Evrope. Na skupu su podnesena ukupno 22 saopćenja, a sudionici su bili iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Austrije, Bugarske, Norveške, Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, Turske i Cipra.

Odlučili smo štampati dvije knjige (jednu na bosanskom/hrvatskom/srpskom, a drugu na engleskom jeziku) koje se djelimično razlikuju. Ono što smo smatrali najinteresantnijim za naše prostore objavljujemo u knjizi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, a ono što bi moglo biti zanimljivije za inozemne znanstvenike, i šиру inozemnu javnost, bit će objavljeno na engleskom jeziku slijedeće godine. Dio referata bit će objavljen u obje knjige, dio samo u jednom od izdanja, a neki referati neće biti objavljeni ni u jednom od planiranih knjiga.

Razlog za odustajanje od objavljivanja nekih saopćenje u knjizi na bosanskom/hrvatskom/srpskom nalazi se činjenici da ta saopćenja nisu izravno vezana za naše prostore te smo procijenili da ne bi privlačila pažnju našega čitateljstva. Naš je cilj da dio tih saopćenja (radi se, prije svega, o saopćenjima koja tretiraju mitove vezane za bugarsku, tursku i albansku povijest) publikujemo u nekom od narednih brojeva časopisa *Prilozi*, kojega objavljuje Institut za istoriju u Sarajevu.

Predajući ovaj *Zbornik radova* široj javnosti želimo potcrtati da naš cilj nije bio demitolinizirati povjesne predrasude nego samo utvrditi određene

Predgovor

modele stvaranja historijskih mitova, te ukazati na zloupotrebu povijesti, odnosno (zlo)upotrebu izgrađenih historijskih mitova u političke svrhe, što je bilo veoma prisutno na balkanskim prostorima posljednjih decenija. Demitologiziranje povijesnih predstava nije moguće jednom knjigom nego jedino izgradnjom znanstvenih institucija koje će nizom znanstvenih projekata suziti prostor za moguće zloupotrebe povijesti.

Dr. Husnija Kamberović

Sarajevo, Holiday Inn, 7-9. novembar, 2002. godine

Sudionici Konferencije

Otvaranje Konferencije

Ambasador Kraljevine Norveške
Nj. E. gosp. Henrik Ofstad

Diskusija na Konferenciji

Diskusija na Konferenciji

POSEBNA IZDANJA
KNJIGA 1

HISTORIJSKI MITOVI NA BALKANU

ZBORNIK RADOVA

Izdavač:

Institut za istoriju, Sarajevo
Alipašina 9, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.iis.unsa.ba

Za izdavača:

Dr. Husnija Kamberović

Glavni i odgovorni urednik:

Dr. Husnija Kamberović

Prijevodi tekstova

(J. Kværne i U. Brunnbauer) sa engleskog:
Senada Kreso

Dizajn i tehničko uređenje:

Tarik Jesenković

Štampa:

DES, Sarajevo

Za štampariju:

Fuad Fočo

Sarajevo, 2003.

ISBN 9958-9642-1-X

Mišljenjem Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke br. 04-15-4658-1/03 od 3. 11. 2003.
godine, zbornik radova *HISTORIJSKI MITOVI NA BALKANU* je proizvod iz člana 18,
tačka 10. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga te je oslobođen poreza na promet.